

Kunnskapdepartementet
postmottak@kd.dep.no
Deres ref: 15/5197

Oslo 4. februar 2016

Høring - forslag til endring i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Høgskolen Kristiania takker for anledning til å uttale seg om forslag til endring av forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften). Endringsforslaget er en del av oppfølgingen av Meld.St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet*.

Høgskolen Kristiania ønsker velkommen presiseringer i regelverket, og merker oss imidlertid at endringsforslaget medfører en til dels kraftig innskjerping av de nåværende kravene. Med foreslåtte formuleringer, og alternativ 2 i §3-2 og §3-3, samt de presiseringer som finnes i høringsnotatet, mener vi at konsekvensen vil bli en kraftig reduksjon i antallet master- og doktorgradsstudier. Med omfanget av studier som tilbys i dag, ser vi at det kan være intensjonen, og at en reduksjon i antallet identiske studietilbud kan være hensiktsmessig. Det bør imidlertid utvises varsomhet, slik at høyere utdanning innen hele fagområder ikke forsvinner. Det kan være konsekvensen om ingen utdanningsinstitusjoner tilfredsstiller de nye skjerpede kriteriene. Dette kan særlig gjelde fagområder som er forholdsvis nye, eller spisse. Faren er at det kan nettopp være innen områdene som rammes at samfunnet trenger forskning og høy kompetanse i fremtiden. En konsekvensutredning, og mulige tilpasninger, (ut over tilpasningene gjort for Samisk høgskole), bør derfor gjøres for å unngå å utradere utdanningstilbud og forskningsmiljøer som er vitale for Norge nå og i fremtiden.

I høringsnotatet foreslås det at NOKUT ved behov kan føre tilsyn uten sakkyndig komité. Dette fremkommer ikke tydelig i oversikten over gjeldende bestemmelse og endringsforslag. Om forslaget likevel skal inn, må det være klart i hvilke tilfeller, og i hvilken del av eventuelle prosesser NOKUT kan gjøre tilsyn uten sakkyndig komité. Faglige vurderinger bør være med komité, mens tilsyn uten skjønnsmessige vurderinger (eksempelvis uomtvistelige juridiske) kan være uten sakkyndig komité.

Videre vil Høgskolen Kristiania tar for oss de endringsforslagene paragraf for paragraf der vi har kommentarer.

§1-3 NOKUTs tilsynsvirksomhet

At NOKUT selv kan avgjøre når det skal føres tilsyn støttes. Det ønskes imidlertid en forutsigbarhet. Det bør utvikles en bestemmelse for i hvilke tilfeller det skal føres tilsyn. Videre bør det være slik at NOKUT alltid samtidig som det meldes om at det skal gjøres tilsyn skriftlig må begrunnes hvorfor det føres tilsyn.

§1-7. Oppnevning av sakkyndige

Dersom NOKUT i enkelte tilfeller skal kunne gjøre evaluering uten sakkyndig komité, bør disse unntakene presiseres her.

§2-1. Krav til kvalitetssikringssystem

Høgskolen Kristiania støtter ikke at nåværende pkt (3) som er foreslått tatt ut, tas ut. Kriterier som settes bør fortsatt være i samråd med sektoren, særlig om kriteriene som fastsettes er utover, eller lokale tilpasninger av kravene i Europeiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring i høyere utdanning. Foreslår derfor at dagens pkt (3) , om fastsettelse i samråd med sektoren, beholdes.

Ny § 2-1 (3) angående periodiske evalueringer fremstår som noe uklar og trenger presiseringer. Hvilke resultater skal være offentlige? Skal det være på detaljnivå med offentliggjøring av rapporter fra bransjeråd (med representanter fra arbeidslivet) og programråd, foreleserevalueringer etc.? Slike detaljerte rapporter mener Høgskolen Kristiania ikke alltid skal offentliggjøres blant annet grunnet mulig sensitive opplysninger. Rapporter på overordnet nivå, for eksempel i form av årlig kvalitetsrapport som i dag offentliggjøres støtter høgskolen at bør offentliggjøres.

§2.2 Periodisk tilsyn med institusjonens kvalitetsarbeid

Forslaget til endringer støttes.

§3-1 Akkreditering av studier

Vedrørende §3-1 (5). Høgskolen Kristiania støtter forslag om at NOKUT kan fastsette egne kriteriene for revidering av studier på alle nivå og mener at ved at disse presiseres i Studietilsynsforskriften øker dette forutsigbarheten til prosessen.

Vedrørende §3-2: Både alternativ 1 og 2 innebærer kraftige innstramminger. Alternativ 1 foretrekkes, men begge alternativer er innskjerper. Krav til tolv årsverk dedikert til hvert masterløp er meget strengt, og de færreste oppfyller dette kravet i dag, selv om kravene til kompetanse innen studiets fagområder er dekket. I NOKUTs rapport "Krav til fagmiljø i mastergradsstudier –Tilstrekkelig –tilpasset – aktiv" påpekes det at det gjennomsnittlig er mindre enn 10 årsverk planlagt tilknyttet nye studier på mastergradsnivå (ut fra søknader NOKUT har behandlet). Høgskolen Kristiania kan ikke se at det foreligger tilsvarende oversikter for studier opprettet av institusjoner med egne faglige fullmakter. Slike oversikter er det heller ikke mulig å ta ut fra NOKUT portalen da denne kun har oversikt over fagmiljøet på instituttnivå. Høgskolen Kristiania antar at Kunnskapsdepartementet bruker forskningsrådets fagevalueringer delvis til å underbygge sitt syn om at fagmiljøene er for små, men vil understreke at disse evalueringene er gjort av forskningsmiljøer og at dette ikke alltid er det samme som for studier. Høgskolen stiller seg derfor noe undrende til hvor det foreslåtte antallet kommer fra.

Videre gir høringsnotatet inntrykk av at det er krav til like høy kompetanse, ikke bare innenfor studieløpets emner, men innenfor alle områder innenfor fagområdet. Dette er et krav som de færreste utdanningsinstitusjoner vil kunne tilfredsstille.

Videre argumenteres det for bredde i studiene, og det argumenteres mot spissere studier i høringsnotatet. Det bes om at NOKUT og KD tydelig definerer hva «tilstrekkelig bredde» i et fagområde er. Et for strengt krav til bredde innebærer en risiko for

avgrensning til et fåtall generiske masterløp, som ikke gir den spisskompetansen som samfunnet trenger. Bredde bør derfor også veies opp mot samfunnsnytte.

§ 3-2(4) Høgskolen Kristiania støtter ikke forslaget om å innføre et absolutt krav til at fagmiljøet skal kunne dokumentere resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Vi mener at det kan finnes fagområder både innen profesjonsutdanninger og disiplinfag, hvor samarbeid med fagmiljøer i andre land ikke er tilstrekkelig relevant til a myndighetene på et overordnet nivå skal pålegge miljøet internasjonale samarbeid som skal føre til felles resultater. Tilsvarende kan gjelde for andre fagområder at det ikke vil finnes andre fagmiljøer i Norge det er relevant å samarbeide med. Ordlyden i dette forslaget bør derfor endres.

§3-3 (5) Akkreditering av doktorgradsstudier
Se kommentarer §3-1. Alternativ 1 foretrekkes.

§3-3 (3) Høgskolen Kristiania vil også her påpeke at det kan finnes fagområder hvor samarbeid internasjonalt ikke nødvendigvis er det beste for doktorgradsutdanningen og tilsvarende at det kan finnes fagområder hvor det ikke nødvendigvis finnes nasjonale samarbeidspartnere og for disse fagområdene vil det da kun være mulig med internasjonale samarbeid.

§3-3 (6) Kravet bør realitetsorienteres opp mot hvor store fagmiljøer som per i dag finnes ved ulike doktorgradsstudier. Streng håndheving av dette kravet mener vi vil kunne resultere i nedleggelse av en vesentlig del av norske doktorgradsutdanninger. Da kravet til fagmiljø og antall doktorgradsstipendiater ble innført i 2011, ble det varslet at kravet skulle evalueres etter ett år. Høgskolen Kristiania er ikke kjent med at en slik evaluering er gjennomført og mener dette bør gjøres.

§3-7 (1) sier at et krav for å bli vitenskapelig høyskole er å være nasjonalt ledende på fagområdet. Her kreves en presisering hva menes med nasjonalt ledende. Betyr det at kun den fremste i Norge kan bli vitenskapelig høyskole innen fagområdet? Hva betyr det å være faglig ledende? Måles dette ut i fra antallet publiseringer? Størrelse på fagmiljø? Antall ph.d studenter? Omdømme? Eller, er det andre kriterier som skal benyttes for å avgjøre om institusjonen er nasjonalt ledende?

§3-7 (2) Savner en presisering av hva som menes med tilstrekkelig antall ansatte.

§3-7 (5) Høgskolen Kristiania mener at det må en presisering til slik at det er tydelig hva som ligger i at *"En vesentlig del av institusjonens studietilbud, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid skal være innenfor doktorgradsstudiet faglig område"*. Dette vil kunne ha betydning for en institusjon som er akkreditert som vitenskapelig høyskole hvor et annet fagområde vokser frem og får betydelig forskning, studenter etc.

§3-7 (6) En del gjentakelse fra §3-3 (6) Kravet bør realitetsorienteres opp mot NOKUTs tall for doktorgradsstudier. Streng håndheving av dette kravet vil kunne resultere i nedleggelse av en vesentlig antall norske doktorgradsutdanninger.

§3-8 (3) Kan være alvorlig å gjøre seg avhengig av regionale virksomheters verdiskapning. Forskningen innen fagområdet kan vel så gjerne bidra til nasjonal eller global verdiskapning.

§3-8 (4) Innebærer en kraftig innstramming. Slik Høgskolen Kristiania ser det, er den en fare for at dette kan forhindre vekst og innovasjon. Eksempelvis om institusjonen lykkes innen et nytt fremvoksende fagområde og får tilgang til mye ressurser innen dette området. Må institusjonen da holde igjen på dette, siden det ikke dekkes av doktorgradsområdene?

§3-8 (5) Ikke samsvar med § 3-8 (3) der kravet er minst fire. Vi er klar over at dette henger igjen fra tidligere forskrift, men ber om at det endres til minst fire i både §3-8 (5) og §3-8 (3), slik at kravet blir minst fire studietilbud på høyrere nivå, og doktorgrad på minst fire fagområder. Endringsforslaget innebærer innstramminger som gjør det nødvendig med konsentrasjon rundt færre fagområder.

§3-9 (3) er uklar i begrepsbruk. «Studietilbud» og «studiet» fremstår som to ord på det samme. Er begrepene synonymt med studieprogram? Dersom vi tolker dette riktig, betyr bestemmelsen av deler av et studieprogram kan underkjennes, men at det likevel kan gjennomføres med smalere fokus. Dette kan imidlertid skape bindestreksproblematikken som er beskrevet i høringsnotatet og som omfattes av §3-3.

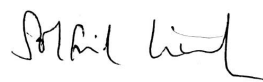
Med vennlig hilsen

Trond Blindheim

Rektor
Høgskolen Kristiania

Solfrid Lind

Administrerende direktør
Høgskolen Kristiania